

Opomíjená fotografka Bauhausu z Prahy se dočká významné retrospektivy. Kunsthalle Praha přináší *Exposures*, první komplexní výstavu o životě a díle Lucie Moholy.

Tisková zpráva – Praha, 20. května 2024 – Od 30. května do 28. října 2024 bude v Kunsthalle Praha k vidění *Exposures*, první velká retrospektiva pražské rodačky, fotografky a publicistky Lucie Moholy (1894–1989). Výstava pokrývá celou její profesní dráhu od druhé dekády po sedmdesátá léta 20. století a představí přes 600 fotografií, mikrofilmů, dopisů, článků, knih a audionahrávek. Mnohé z nich se veřejnosti ukážou vůbec poprvé. Jde o první projekt, který uvádí její nejznámější fotografie pořízené na vlivné škole designu Bauhaus či v Londýně společně s její prací informační vědkyně v Turecku a působením v centru curyšské umělecké scény. Návštěvníci uvidí také instalace současného českého umělce Jana Tichého. Ty reagují na dosud nenalezená díla z odkazu Moholy, která se ztratila při jejím útěku před nacistickým režimem. Výstava *Lucia Moholy: Exposures* vznikla ve spolupráci s Fotostiftung Schweiz ve Winterthuru, kde bude k vidění na jaře 2025.

Lucia Moholy: Exposures

30. května – 28. října 2024

Galerie 1 & Galerie 2 v Kunsthalle Praha, 900 m²

Kurátorský tým: Meghan Forbes, Jan Tichý a Jordan Troeller

Výstava *Exposures*, první komplexní prezentace výtvarné i textové tvorby Lucie Moholy, chronologicky sleduje její mnohovrstevnatý zájem o **fotografii, výtvarné umění, publikační činnost i informační vědu**. Přestože Moholy k rozvoji těchto oblastí významně přispívala, jen **zřídka se jí dostávalo patřičného uznání** za její ikonické snímky architektury i představitelů a představitelky Bauhausu. Kurátorský tým ve složení **Meghan Forbes, Jan Tichý a Jordan Troeller** se ponořil do nově objevených materiálů a přináší na světlo i dlouho přehlížená témata v díle Lucie Moholy, jako jsou umělecké experimenty, fotomechanická reprodukce a dokumentalistika.

Lucia Moholy, narozená jako Lucie Schulz v Praze, vyrůstala v německo-židovské rodině a během první světové války se přestěhovala do Německa, kde pracovala ve vydavatelství a zapojila se do činnosti Svobodné německé mládeže. Ve společensky pulzující poválečné době poznala významného maďarského umělce **Lászla Moholy-Nagye**. Po sňatku v roce 1920 společně začali zkoumat vizuální, textové i zvukové reprodukční metody. Své poznatky zformulovali ve vlivném eseji *Production-Reproduction* [Produkce – reprodukce], který vyšel v roce 1922 v předním časopise *De Stijl*.

Od poloviny dvacátých let fotografovala Lucia Moholy své vrstevnice a kolegy na **Bauhausu ve Výmaru a později i na novém kampusu školy v Desavě**. V této praxi pokračovala i po přesunu do Berlína začátkem třicátých let, kde vyučovala na Itten-Schule a byla v kontaktu s lidmi z dalších radikálně pedagogických institucí, zejména Lohelandu a Schwarzerdenu. Tato unikátní sbírka portrétů, jež je na výstavě k vidění, **vypráví vizuální příběh osobní a profesní komunity Lucie Moholy**, v meziválečném období tvořené převážně ženami. K významným portrétovaným osobnostem patří Florence Henri, Otti Berger, Clara Zetkin a další.

Z Berlína musela Moholy **uprchnout kvůli sílícímu fašismu v roce 1933**. Při spěšném odchodu s sebou nemohla vzít své skleněné fotografické negativy, které byly příliš těžké a křehké. Zanechala tak stovky z nich v rukou Waltera Gropia a Lászla Moholy-Nagye. Tyto negativy byly nesmírně cenné nejen pro Moholy jako ztělesnění její životní práce, ale také pro ty, jejichž díla na nich zdokumentovala. Fotografie Lucie Moholy

byly poté hojně zveřejňovány, aniž jí bylo přiznáno autorství. Sahrály **klíčovou roli v tom, jak veřejnost vnímala roli a význam Bauhausu.**

Vedle Bauhausu se další část výstavy zabývá obdobím, které Moholy strávila v Londýně ve svém **portrétním ateliéru**. Fotografovala například členy Bloomsbury Group a další významné osobnosti z uměleckých, vědeckých i intelektuálních kruhů, u nichž se řada angažovala v britském antifašistickém hnutí. Přispěla k počátkům debat o založení prvního muzea fotografie a napsala první kulturní dějiny fotografie určené pro širokou laickou veřejnost. ***Sto let fotografie 1839–1939*** vyšlo v září 1939 v nákladu čtyřiceti tisíc výtisků, které se brzy rozprodaly.

Když Moholy po bombardování Londýna přišla o ateliér, našla uplatnění v tehdy vznikajícím odvětví mikrofilmu využívaném v informační vědě. Pracovala v prostorách Victoria and Albert Museum jako ředitelka oddělení ASLIB (Association of Special Libraries and Information Bureaux) Microfilm Service, kde **pořizovala kopie pašovaných německých vědeckých publikací pro strategické využití Británie za války**. Vymyslela také zařízení na promítání textu, díky němuž by si mohli zranění vojáci číst v leže. Ve výstavě je tento návrh reprezentovaný interaktivní instalací Jana Tichého. Později Moholy založila vlastní konzultační kancelář s názvem Documentary Services, Díky tomu získala později pozici technické expertky při UNESCO. Po druhé světové válce cestovala na Blízký východ, úzce spolupracovala s univerzitami a knihovnou v Ankaře a nezávisle fotografovala tento region.

Výstava mapuje také **působení Moholy na umělecké scéně v Curychu**, kam se přestěhovala v roce 1959. Tvořila zde v dialogu s mladšími švýcarskými umělci a umělkyněmi, jako byli například Giorgio Hoch nebo Vera Isler, a získala si pověst významné fotografky. Od osmdesátých let byla součástí feministických revizí kánonu dějin umění a fotografie, částečně díky úsilí švýcarské historičky umění Angely Thomas. Moholy také pravidelně psala umělecké kritiky pro *Burlington Magazine* a působila jako redaktorka uznávaných publikací jako např. *Who's Who In the Graphic Arts*.

I v této době nadále neúnavně sledovala, jak její fotografie z Bauhausu kolují **bez uvedení autorství**, a to i v tak významných publikacích, jako byl katalog výstavy v MoMA (Museum of Modern Art v New Yorku). Lucia Moholy aktivně kontaktovala své bývalé kolegyně a kolegy ve snaze vysledovat a znovu získat své negativy ztracené během druhé světové války. Díky dopisové kampani zjistila, že si je **odvezl Walter Gropius z Německa do USA na konci třicátých let a nadále je využíval k budování odkazu Bauhausu v zahraničí**.

Po letech právních jednání jí bylo v roce 1957 mnoho negativů vráceno. V osmdesátých letech napsala článek, v němž o ukradených negativěch konečně veřejně promluvila, a ačkoliv Gropia nejmenovala, popsala tento proces jako „**zdrucující zážitek**“. Dnes je 230 z těchto 560 negativů uloženo v Bauhaus-Archivu v Berlíně, přičemž 330 negativů podle kartového katalogu, jež si Moholy osobně vedla, stále chybí. Na téma **chybějících děl navazuje v několika dílech současný český umělec Jan Tichý**, který vyučuje na katedře fotografie na School of the Art Institute of Chicago. Vystavené instalace reagují na život a profesní dráhu Lucie Moholy. Reflektují **vztah fotografie k uchovávání kultury, status fotografie jakožto umění a podřadnou roli žen na Bauhausu**. Dílo *Installation no. 30 (Lucia)* [Instalace č. 30 (Lucia)] (2016) obsahuje projekci na 330 skleněných desek, které reprezentují chybějící bauhausovské negativy Lucie Moholy. „*Přestože patří k jiným generacím, Tichý a Moholy sdílejí leccos společného: oba vyrostli v Praze, oba zakusili život rozdělený mezi několik zemí, oba experimentálně přistupují k médiu fotografie,*“ přibližuje Christelle Havranek, hlavní kurátorka Kunsthalle Praha.

K podnícení nových diskusí a zapojení širšího publika Kunsthalle Praha a **Goethe Institut v Praze** společně pořádají jednodenní **symposium** zaměřené na život a dílo Lucie Moholy. Autorkami konceptu jsou Hana Buddeus a Meghan Forbes. Symposium nazvané *Různé perspektivy pro Lucii Moholy: Fotografie, gender a místo v kontextu 20. století* se koná **30. května 2024** a prozkoumá témata jako fungování fotomechanické reprodukce, gender a sexualita nebo individuální dopady geopolitické dynamiky během života této umělkyně. Vystoupí na něm Camilla Balbi, Estelle Blaschke, Karel Císař, Sabine Hartmann, Julia Secklehner a Angela Thomas. V rámci série **TransformArt** v září Kunsthalle Praha pořádá přednášku o Lucii Moholy od historičky umění Robin Schuldenfrei, která přednáší na Courtauld Institute of Art na University of London.

Souběžně s výstavou Kunsthalle Praha vydává doprovodnou **publikaci**, jejíž editorkou je **Jordan Troeller**, mezinárodní distribuci zajišťuje **Hatje Cantz**. Kunsthalle Praha rovněž vydává **první český překlad** bestselleru Lucie Moholy *Sto let fotografie 1839–1939* z roku 1939. Kniha v překladu Jakuba Hausera přispěje ke snaze zachovat odkaz umělkyně.

Výstava *Lucia Moholy: Exposures* bude probíhat od 30. května do 28. října 2024 a doprovází ji bohatý program sestávající z debat, projekcí a workshopů.

Pořádá ji Kunsthalle Praha ve spolupráci s Fotostiftung Schweiz ve Winterthuru, kde bude pokračovat od 8. února do 1. června 2025.

Kunsthalle Praha děkuje přednímu partnerovi výstavy, Bauhaus-Archivu v Berlíně, a významným půjčitelům děl, zejména Photo Elysée v Lausanne a National Portrait Gallery v Londýně.

Výstava se koná pod záštitou Švýcarského velvyslanectví v České republice.

Kontakt pro média

Zuzana Dusilová / +420 721 034 543 / zdusilova@kunsthallepraha.org

Fotografie pro média

<https://kunsthalle.brandcloud.pro/link/Ujj8pVrh>

POZNÁMKY PRO REDAKTORY A REDAKTORKY

Lucia Moholy (stručná biografie)

Po studiu dějin umění a filozofie v rodné Praze se Lucia Moholy (rozená Schulz; 1894–1989) přestěhovala do Berlína a pracovala v nakladatelském oboru, dokud se v roce 1923 s manželem Lászl^om Moholy-Nagyem nepřesunula do Bauhausu. Tam se stala oficiální fotografkou, byť takto mnohdy nebyla u děl veřejně titulována, a fotografovala architekturu a designové objekty i stovky portrétů osob Bauhausu. Na přelomu dekády se vrátila do Berlína a krátce vyučovala fotografii na Itten-Schule, avšak v roce 1933 byla nucena z Berlína uprchnout. V roce 1934 Moholy emigrovala do Anglie a založila si portrétní ateliér v Londýně. V této době napsala bestseller *Sto let fotografie 1839–1939*, který měl značný vliv na chápání fotografie jakožto média přispívajícího k sociální a kulturní transformaci. Práce v oblasti mikrofilmu ji zavedla až do Turecka, kde pracovala pod záštitou UNESCO. Roku 1959 se přestěhovala do Curychu, kde psala kritiky pro mezinárodní média věnující se umění a spřátelila se s mnoha mladšími švýcarskými fotografy. Zemřela v roce 1989 a zanechala po sobě rozsáhlý archiv obsahující fotografie, korespondenci i nevydané texty.

Bauhaus

Bauhaus byla jedna z nejdůležitějších a nejvlivnějších škol designu, umění a architektury. Působila v první polovině 20. století v Německu. Založil ji architekt Walter Gropius v roce 1919 ve Výmaru, v letech 1925–26 se škola přestěhovala do Desavy, kde pro ni právě Gropius navrhl novou ikonickou budovu. V roce 1932 se škola naposledy přesunula do Berlína, kde byla v následujícím roce zrušena na pokyn nacistického režimu. Revoluční výukové metody Bauhausu spočívaly v komunitním duchu studia, opuštění tradičního vztahu mezi žákem a učitelem a důrazu na řemeslné schopnosti studentů a studentek. Jejím cílem bylo vrátit umění do kontaktu s každodenním životem a zasazovala se o radikální jednotu všech umění. Proto architektuře, scénickému umění, designu a užitému umění přikládala stejnou váhu jako umění výtvarnému. Mezi prominentní učitele Bauhausu patřili například Wassily Kandinsky, Paul Klee, László Moholy-Nagy, Josef Albers, Marcel Breuer či Ludwig Mies van der Rohe.

Kunsthalle Praha

Kunsthalle Praha je nové místo pro umění na pulzující pražské kulturní scéně. Oficiálně zahájila provoz 22. února 2022. Jako nestátní a neziskovou platformu ji založila nadace The Pudil Family Foundation Pavlína Pudil a Petra Pudil. Kunsthalle vznikla konverzí Zengerovy transformační stanice z třicátých let 20. století a v roce 2022 získala hlavní cenu Grand Prix Architektů – Národní cenu za architekturu pro rok 2022. V současnosti poskytuje moderní galerijní prostředí pro krátkodobé výstavy, inovativní vzdělávací programy a kulturní události. Na ploše 5,687 m² nabízí tři rozsáhlé galerijní prostory, bistro v industriálním stylu, design shop a kavárnu s historickou terasou s výhledem na Petřín a Pražský hrad. Posláním Kunsthalle Praha je propojovat českou a mezinárodní uměleckou scénu, představovat inovativní pohledy na umění a kulturu 20. a 21. století a zapojit co nejširší publikum, které bude moci zakoušet umění a porozumět mu prostřednictvím dynamického programu. Kunsthalle má i vlastní uměleckou sbírku zaměřenou na moderní, poválečné a současné umění. Mezi proběhlé výstavy patří rozsáhlá multimediální výstava *Kinetismus: 100 let elektřiny v umění* (22. 2. – 29. 8. 2022) pod vedením teoretika Petera Weibela a šéfkurátorky Christelle Havranek, dosud největší výstava Gregora Hildebrandta *Jedno mávnutí řas, a za námi jsou léta* (29. 9. 2022 – 13. 2. 2023), kterou připravila Christelle Havranek, výstava *Bohemia: Příběh fenoménu, 1950–2000* (23. 3. 2023 – 16. 10. 2023) hostujícího kurátora Russella Fergusona a *READ* (16. 11. 2023 – 22. 4. 2024), jejíž koncepci a kurátorské zpracování zajistilo duo Elmgreen & Dragset.

[instagram.com/kunsthallepraha](https://www.kunsthallepraha.org) / www.kunsthallepraha.org

Otevřeno denně 11—19, ve středu 11—21. V úterý zavřeno.

Pro členky a členy zdarma, <https://www.kunsthallepraha.org/stante-se-clenem>.